

Jaapani / 日本語 Nihongo

latinisatsioon: Hepburni parandatud süsteem (*Hebon-shiki*)

Jaapani keelt kirjutatakse kahes kirjasüsteemis. *Kanji* (漢字) märgib hiina-jaapani logogramme, mis märgivad sõnu ja silpe. *Kana* (仮名) hõlmab kahte silpkirja. *Katakana* (カタカナ) on nurgelisem kiri, mida kasutatakse võõrsõnade ja -nimede foneetiliseks edasiandmiseks ning kursiivi asemel. *Hiragana* (ひらがな) märke kasutatakse grammatiliste partiklite ja sufiksite edasiandmiseks, ka *kanji*'s kirjutatud märkide hääduse edasiandmiseks.

Jaapani silpkirjad

Allpool on jaapani silbid koos latinisatsiooniga. Rida A on katakana, B hiragana, C latinisatsioon Kunrei-siki süsteemis ja D Hepburni parandatud süsteemis (kursiivis), kui see erineb Kunrei-sikist. Kunrei-siki on küll Jaapanis ametlik, ent seda kasutatakse vähe. KNABis kasutatakse Hepburni parandatud süsteemi, mis on ka maailmas enim levinud. Fikseeritakse nii latinisatsioon kui ka jaapani lähtekirjapilt.

Kombineeritud märgid:												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	A ア	イ ウ	エ	オ							オウ (オオ ⁵)	
	B あ	い う	え	お							おう (おお ⁵)	
	C a	i	u	e	o						ô	
	D										ō	
2	A カ	キ ク	ケ	コ	キヤ キュ	キュウ	キョウ	キョウ	コウ			
	B か	き く	け	こ	きや きゅ	きゅう	きょ	きょう	こう			
	C ka	ki	ku	ke	ko	kyâ	kyu	kyû	kyo	kyô	kô	
	D			ke (ga ⁴)				kyû		kyô	kô	
3	A サ	シ ス	セ	ソ	シャ シュ	シユウ	ショウ	ショウ	ソウ			
	B さ	し す	せ	そ	しゃ しゅ	しゅう	しょ	しょう	そう			
	C sa	si	su	se	so	sya	syu	syû	syo	syô	sô	
	D	shi				sha	shu	shû	sho	shô	sô	
4	A タ	チ ツ	テ	ト	チャ チュ	チュウ	チョウ	チョウ	トウ			
	B た	ち つ	て	と	ちゃ ちゅ	ちゅう	ちょ	ちょう	とう			
	C ta	ti	tu ¹	te	to	tya	tyu	tyû	tyo	tyô	tô	
	D	chi	tsu			cha	chu	chû	cho	chô	tô	

5	A	ナ	ニ	ヌ	ネ	ノ	ニヤ	ニユ	ニユウ	ニヨ	ニヨウ	ノウ
	B	な	に	ぬ	ね	の	にや	にゅ	にゅう	によ	にょう	のう
	C	na	ni	nu	ne	no	nya	nyu	nyû	nyo	nyô	nô
	D								nyū		nyō	nō
6	A	ハ	ヒ	フ	ヘ	ホ	ヒヤ	ヒュ	ヒュウ	ヒヨ	ヒヨウ	ホウ
	B	は	ひ	ふ	へ	ほ	ひや	ひゅ	ひゅう	ひよ	ひょう	ほう
	C	ha	hi	hu	he	ho	hya	hyu	hyû	hyo	hyô	hô
	D	ha (wa ⁴)	fu	he (e ⁴)					hyū		hyō	hō (ō ⁴)
7	A	マ	ミ	ム	メ	モ	ミヤ	ミュ	ミユウ	ミヨ	ミヨウ	モウ
	B	ま	み	む	め	も	みや	みゅ	みゅう	みよ	みょう	もう
	C	ma	mi	mu	me	mo	mya	myu	myû	myo	myô	mô
	D								myū		myō	mō
8	A	ヤ		ユ		ヨ						ヨウ
	B	や		ゆ		よ						よう
	C	ya		yu		yo						yō
	D											yō
9	A	ラ	リ	ル	レ	ロ	リヤ	リュ	リュウ	リヨ	リヨウ	ロウ
	B	ら	り	る	れ	ろ	りや	りゅ	りゅう	りょ	りょう	ろう
	C	ra	ri	ru	re	ro	rya	ryu	ryû	ryo	ryô	rô
	D								ryū		ryō	rō
10	A	ワ				ヲ						
	B	わ				を						
	C	wa				o						
	D											
11	A	ン										
	B	ん										
	C	n ²										
	D	n, n', m										
12	A	ガ	ギ	グ	ゲ	ゴ	ギャ	ギュ	ギュウ	ギヨ	ギヨウ	ゴウ
	B	が	ぎ	ぐ	げ	ご	ぎや	ぎゅ	ぎゅう	ぎょ	ぎょう	ごう
	C	ga	gi	gu	ge	go	gya	gyu	gyû	gyo	gyô	gô
	D								gyū		gyō	gō

13	A	ザ	ジ	ズ	ゼ	ゾ	ジャ	ジュ	ジュウ	ジョ	ジョウ	ゾウ
	B	ざ	じ	ず	ぜ	ぞ	じゃ	じゅ	じゅう	じょ	じょう	ぞう
	C	za	zi	zu	ze	zo	zya	zyu	zyū	zyo	zyō	zō
	D		ji				ja	ju	jū	jo	jō	zō
14	A	ダ	ヂ	ヅ	ヂ	ド						ドウ
	B	だ	ぢ	づ	で	ど						どう
	C	da	di	du	de	do						dō
	D		ji	zu								dō
15	A	バ	ビ	ブ	ベ	ボ	ビヤ	ビュ	ビュウ	ビヨ	ビヨウ	ボウ
	B	ば	び	ぶ	べ	ぼ	びや	びゅ	びゅう	びょ	びょう	ぼう
	C	ba	bi	bu	be	bo	bya	byu	byū	byo	byō	bō
	D								byū		byō	bō
16	A	パ	ピ	プ	ペ	ポ	ピヤ	ピュ	ピュウ	ピヨ	ピヨウ	ポウ
	B	ぱ	ぴ	ぷ	ぺ	ぽ	ぴや	ぴゅ	ぴゅう	ぴょ	ぴょう	ぼう
	C	pa	pi	pu	pe	po	pya	pyu	pyū	pyo	pyō	pō
	D								pyū		pyō	pō

Märkused

- Väiksemas kirjas *tu/tsu* märk (ツ / っ) lisatakse *kana* sümbolite vahelle, näitamaks topeltkonsonanti (*kk*, *ss*, *tt*, *pp* Kunrei-sikis; *kk*, *ss*, *ssh*, *tt*, *tts*, *tch*, *pp* Hepburni süsteemis).
- ン / ん latiniseeritakse Kunrei-sikis alati *n*-iga; kui on vaja *n*-i eraldada järgnevast vokaalist või *y*-st, lisatakse *n*-i järele ülakoma. Hepburni parandatud süsteemis latiniseeritakse märk *n'* vokaali või *y* ees, *n* kõigil muudel juhtudel; varem kasutati ka *m*-i *b*, *p* või *m*-i *e*es.
- Pikki vokaale tähistab Kunrei-sikis tsikrumfleks (^) vokaali peal; Hepburni süsteemis pannakse vokaali peale kriips makron (˘).
- Sulgudes antud latinisatsiooni (Hepburni parandatud süsteemis) kasutatakse vaid siis, kui *kana* märk teadaolevalt nii hääldeb.
- Sulgudes kombinatsiooni kasutatakse sõnas, mis tähendab 'suurt'.